

Nr 66.

Av herr Lindley, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag till lag om ändrad lydelse av 85 § i sjölagen.

Väckt fråga om sjöfolkets rätt till obehindrad avmönstring har av riksdagen flera gånger avslagits, vadan det icke nu torde föreligga några större utsikter att vinna godkännande för ett dylikt yrkande. Detta vore emellertid den bästa och mest konsekventa lösningen av detta spörsmål, som ovillkorligen måste återupprepas tills att frågan blivit löst på grundvalen av individuell frihet för alla medborgare att fritt få bestämma över sin egen arbetskraft.

Då undertecknad icke nu har återupptagit sin flera gånger förut väckta motion, så beror det på, att jag först ville invänta antagandet av det inför den lagstiftande församlingen i Amerikas Förenta stater vilande lagförslaget om fullständig frihet för amerikanska sjömän att få lämna sina fartyg i utländska hamnar och därav följande frihet för svenska sjömän att få lämna sina fartyg i amerikanska hamnar. Antages denna lag, som med visshet kan förutses, enär såväl senatens som representanternas hus ha uttalat sig för denna reform, så komma våra sjölagsbestämmelser i ett löjligt motsatsförhållande till de modärna lagstiftningsprinciperna och måste då förr eller senare ändras för att åt svensk sjöfart kunna behålla ett tillräckligt antal kvalificerade sjömän.

Det måste nämligen alltid framstå såsom en stor klassorättvisa att en viss yrkesgrupp med lagligt våld kan släpas till sitt arbete eller såsom under nu pågående krig till — döden. Det oberättigade häri borde framstå helt klart och tydligt för envar, och därför tycks man nu vara böjd att i ringa mån ändra detta bedrövlige förhållande genom att borttaga dess mest iögonfallande yttringar av hänsynslöshet.

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 3 saml. 30 häft. (Nr 66).

Kungl. Maj:t har till detta ändamål i sin proposition nr 9 föreslagit en sådan förändring av 85 § sjölagen, att sjöman skall äga rätt att erhålla entledigande även vid minfara. Därmed är emellertid icke ens livssäkerheten fullkomligt säkerställd, ty även andra lika stora faror kunna hota sjömannens liv och säkerhet, utan att han har möjlighet att undandraga sig desamma genom att få avmönstra.

Så t. ex. kan en sjöman bli påmönstrad å sjögående pråmar, flytdockor eller liknande farkoster och inrättningar, avsedda att bogseras till destinationsorten, men vilka i svårt väder ibland måste kastas i drift med risk av undergång för de ombordvarande. Även om sjömannen själv vid närmare eftersinnande finner faran för stor, äger han likväl icke rätt att fordra avmönstring, utan måste kvarstanna och ikläda sig den härmed förbundna risken.

Lagändringsförslaget innehåller icke heller någon rätt för sjöman att erhålla entledigande i sådana fall, där ett fartyg destineras till en hamn eller ort där pest eller annan smittosam sjukdom grasserar. Det är ingalunda säkert att sjömannen vid mönstringstillfället hade den ringaste kunskap om en så pass farlig destinationsort, men likväl kan han med lagens tillhjälp tvingas att sätta sitt liv på spel, kanske i syfte att inhösta en högre frakt än vad som annars skulle bliva fallet.

Skall en partiell ändring vidtagas, borde man väl även medtaga dylika fall till skydd för underordnades liv och säkerhet.

Huruvida denna av mig påyrkade utvidgning lämpligast bör införas i paragrafen genom insättandet av ett nytt stycke eller införas i nu föreslagna text genom inflikande av vissa ord, anser jag lämpligast böra överlämnas åt lagutskottets prövning.

Undertecknad får emellertid med stöd av vad ovan framhållits hemställa:

att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 9 måtte besluta sådan ändring i 85 § sjölagen att, utöver vad i propositionen föreslagits, genom paragrafens avfattning måtte tillgodoses även de av mig framförda och andra liknande önskemål.

Stockholm den 8 februari 1915.

Charles Lindley.